

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Dokumentasjon i journal - omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Barnemishandling	Gyldig fra/til: 16.02.2026/16.02.2028
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Pasientbehandling	Versjon: 4.00
Godkjenner: Vollsæter, Maria	Retningslinje
Dok. ansvarlig: Sørbø, Tomas	Dok.id: D50722

Innhold

1	Journalen skal inneholde.....	1
2	Spesielle forhold ved omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.....	1
3	Informasjon om foreldre	1
4	Innsyn i journal	2
5	Sperring av dokument i journal	2
5.1	Sperret journal	2
6	Link til EK dokument	3

1 Journalen skal inneholde

- Relevante og nødvendige opplysninger om pasienten og helsehjelpen, samt de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle meldeplikt eller opplysningsplikt fastsatt i lov eller i medhold av lov.
- Journalen skal være lett å forstå for annet kvalifisert helsepersonell.
- Journalføring skal være objektiv og saklig, uten unødvendige tolkninger. En bør tilstrebe god kontinuitet i journalføringen.

2 Spesielle forhold ved omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep

- God dokumentasjon er avgjørende for å fange opp omsorgssvikt. Det er sjelden at det er åpenbart at et barn lever i omsorgssvikt og bekymring kommer gjennom informasjon fra flere pasientkontakter.
- Journaldokumenter er i noen tilfeller bevismateriale i straffeprosesser, eller viktig informasjon i undersøkelse fra barnevernet, selv om dette ikke er formålet med journalen.

3 Informasjon om foreldre

- Barnets journal skal omhandle barnet. Det er derfor ofte usikkerhet i hvilken grad informasjon om foreldre og skal journalføres.
- Informasjon om barnets omsorgssituasjon er relevant informasjon som kan utløse melde- eller opplysningsplikt og skal derfor journalføres. Eksempler på dette kan være hvem som er barnets omsorgspersoner, barnets nettverk, hvem som følger barnet til undersøkelse, hvordan barnet håndteres under innleggelse, om barnet får riktig oppfølging hjemmefra osv. Observasjoner som gir mistanke om f. eks rus hos foreldre, skal føres i barnets journal.

4 Innsyn i journal

- Foreldre med foreldreansvar har som hovedregel rett til innsyn i journal for barn under 16 år, og kan be om utskrift av journal. Barnets interesser bør tillegges vekt når man skal vurdere om foreldre bør gis innsyn i journal.
- Er pasienten mellom 12 og 16 år, skal opplysninger ikke gis til foreldrene eller andre med foreldreansvaret når pasienten av grunner som bør respekteres, ikke ønsker dette
- Journal er tilgjengelig via Vestlandspasienten/Helsenorge for barn under 12 år.

▲ 5 Sperring av dokument i journal

- Ved mistanke om vold, seksuelle overgrep eller omsorgssvikt må det vurderes om journalinformasjon skal sperres for innsyn.
 1. Det skal foreligge gode grunner for å utsette eller nekte innsyn i et journaldokument. I DIPS finnes det fem ulike kriterier for å gjøre dette: To av kriteriene er knyttet opp til [Lov om pasient-og brukerrettigheter \(rett til innsyn i journal\)](#) Hvis det er påtrengende nødvendig for å hindre fare for pasienten sitt liv eller alvorlig helseskade.
 2. Hvis det er klart utilrådelig av hensyn til personer som står pasienten nær.
- Er ett av disse vilkårene oppfylt skal ikke opplysninger gjøres tilgjengelig, hverken elektronisk eller ved skriftlig henvendelse.
- Det åpnes i tillegg opp for tidsavgrenset utsettelse av innsyn i journal på nett ut fra hensynet til forsvarlig pasientbehandling:
 1. Hvis det er nødvendig å gi informasjon direkte til pasienten på en hensynsfull måte før den vises elektronisk.
 - Dette kan være aktuelt dersom foreldre skal informeres om at det skal sendes bekymringsmelding til barnevernet pga. omsorgssvikt.
 2. Hvis pasientens tilstand er uavklart og direkte visning på nett vil skape forvirring eller betydelig uro hos pasienten.

5.1 Sperret journal

- Ved særlig sensitive forhold, som for eksempel seksuelle overgrep, bør ikke all informasjon være fritt tilgjengelig for annet helsepersonell. Journal føres da i sperret område. Sperret journal er tilgjengelig for enkelte ansatte med spesiell tilgang. Det skal allikevel skrives et notat i vanlig journal hvor det kommer frem nødvendig informasjon for at nødvendig helsehjelp kan gis.
- Sperret journal er tilgjengelig ved utlevering av journal til pasient/pårørende og må derfor aktivt sperres mot innsyn når nødvendig.

6 Link til EK dokument

[Akuttsperre BUK](#)